

Det Anarkistiska Biblioteket

Till soldaterna i alla land.

Octave Mirbeau

Octave Mirbeau
Till soldaterna i alla land.
1905

Tidningen Brand #5 1905
Ursprungligen publicerad i Les temps nouveaux.

sv.anarchistlibraries.net

1905

Jag har i dessa dagar haft tillfälle att tala med en polsk officer, en kapten, som var sårad och kom tillbaka från Mandsjuriet. Denne officer berättade mig från detta skamliga och gränslöst onyttiga krig saker, som kunna komma håret att resa sig på ens hufvud, saker, som den vildaste fantasi icke kan uppfinna maken till, om man också vore under inflytandet af en marridt. Hur vidriga och fasansfulla de skildringar än varit, som krigskorrespondenterna meddelat, kunna de icke nå upp i ohygglighet med dessa. Jag kan ej berätta allt, och väljer därför endast en episod. Det är icke den rysligaste. Där af kan man sluta sig till, hurudana de andra äro... Jag tillagnar denna berättelse soldaterna i alla land, och jag låter den polske kaptenen själf få ordet, så att han kan få fråga dem, om de icke snart äro trötta på att dödas och att döda.

»Det var kvällen efter ett slag, som varit olyckligt som vanligt... vi hade stannat kvar på slagfältet med dystra ansikten, sorgsna hjärtan och uttröttade kroppar. Ingenting att äta, ingen ambulans, ingen ved att göra upp eld med... ingenting! Det var tjugofem grader kallt, det tycktes som om kölden skalade af huden på oss bit för bit och gjorde blodet till is i ådrorna... Att lägga sig att sofva, det var detsamma som döden. Och flera stycken dogo också den natten. Föreställ er, om ni kunna, denna förskräckliga syn: 10,000 människor i en klump... 10,000 tysta människor, af hvilka man icke hörde annat ljud än ett doft trampande på den frusna marken, icke ett ord, icke en hviskning!... Några män, som kommit efter och sedan förenade sig med oss på slagfältet, sade, att de hört öfver allt på slätten, till höger, till vänster, framför och bakom sig, från alla håll, skrik, klagorop, tjut och jämranden... Det var sårade, de olyckliga sårade, som lågo där öfvergifna i natt och mörker. De hade hållit på att trampa på några, men då de icke hade några hjälpmedel för att föra dem med sig, hade de måst lämna dem, där de lågo!... Hvad hade det för öfrigt tjänat till?...

Då jag hörde detta, skrek jag:

»Vi måste gå och hjälpa de sårade, vi kunna inte låta dem ligga och dö på det där sättet... hvem kommer med mig?»

Ingen svarade... Jag vände mig till öfversten; han gjorde helt om. Jag vände mig till en general; han gick sin väg utan att svara ett ord. En af öfverkirurgerna, som jag sade detsamma till,

svarade: »Och hvar skulle vi väl göra af dem?... Vi ha ju inga bårar... inga förbandsartiklar... inga kirurgiska instrument... vi ha ingenting... Det är bäst att låta dem vara!«

Icke ett ord af rättvisa, icke ens af medlidande, icke ens af fasa... ingenting annat än den ohyggliga likgiltigheten, emedan det var krig och emedan de stackars satarne, från öfversten till menige man, visste att i morgon var det deras egen tur. När jag sökt en stund, lyckades jag till slut att uppdrifva ett par eländiga bårar, och genom att röra i denna halfdöda massa, bland dessa förslöade djur, fann jag till slut ett hundratal män.

Vi begåfvo oss i väg... det var kolsvart... vi hade facklor; men när vi gått en timme, vägledde oss de sårades jämmerrop bättre än facklor... Emellanåt ryckte vi till i vår marsch, som skrämde hästar. Det var när vi stötte emot med foten någon hög af lik af människor eller hästar... En gång kände jag mig plötsligt fångslag, liksom fastsmidd vid marken... Kring mina fotleder hade två händer huggit fast och höllo dem fångade som i skrufstäd, och en mun bet tag med ett ohyggligt bitt i en af mina stöflar och försökte att under ett tjut som af en hund slita sönder den... Jag ropade på de andra och de kommo till mig; det var en sårad, som hade benen afhuggna vid låren och som vred sig vid mina fötter, som en klump, som inte längre hade mänsklig skepnad. Vi kunde inte få honom att lossa sitt bitt, och det fanns ingen annan råd än att göra slut på hans pina genom att slå honom på hufvudet med bösskolfvarna... De minuter jag upplefde då, den fasa jag kände, kan jag inte uttrycka med ord.»

Kaptenen bleknade, hans ögon vidgades af skräck, och hans röst darade... Han fortsatte:

»Modet höll på att svika mig, det gick omkring i mitt hufvud som om jag haft feber. Jag måste fly från allt det hemska i denna mörka natt, och jag hade verkligen nog styrka kvar att samla ihop mina män. När jag hörde omkring mig alla desas skrik, tänkte jag: »Ja, må de dö, må de förgås till sista man!» Vi skulle just vända om till lägret, då vi plötsligt till höger om oss hörde skrik och jämmertjut, som voro ännu vildare och

gräsligare än de rop vi hört förut... mot min vilja kan jag nästan säga gick jag åt det håll hvarifrån dessa skrik hördes... Och plötsligt aftecknade sig mot mörkret och belysta af facklornas sken såg jag - det var inte feberfantasier, det var inte i yrsel, - såg jag tio, tjugo, hundra, tvåhundra män alldeles nakna, som gestikulerade, grimaserade, skreko, dansade... Ja, i tjugufem graders köld, nakna gestalter med blodiga ansikten, genomskjutna bröst, röda sår, stora skråmor betäckta af svarta blodlefrar... några klättrade och hoppade på blödande lemmar, några höllo revolverar och sablar i händerna och svängde dem under det de uppgåfvo vilda tjut. De ville störta sig öfver oss, som kommo för att hjälpa dem, och de skreko: »Kom inte hit! Kom inte hit!»

De hade blifvit vansinniga...»

Efter en stunds tystnad tillade han:

»Ett par skott lossades... en af de våra föll... Hvad skulle vi göra? Jag drog mig tillbaka. Under flera timmar höll jag mig med mitt följe på något afstånd från dessa fördömdas skara... deras skrän och tjut togo till i styrka, sedan aftogo de så småningom... och de tystnade till slut. Deras vansinnes yra var uttömd, kölden hade blifvit herre öfver dem; när det blef morgon voro de döda... på morgonen voro alla de sårade på fältet döda!

Dagen därpå blef jag själf sårad... en kula träffade mig högra axelleden... Genom en underverk dog jag inte, men jag vet inte, om jag någonsin kan bli fullt återställd... Jag skall nu resa till södern, jag har släktingar där. Sedan jag sett det jag sett, bryr jag mig inte om att lefva längre, lifvet är mig vämjeligt.

Dag och natt är det mig omöjligt att komma ifrån dessa gräsliga, marterande spöksyner... alltid, alltid ser jag för mig denna afhuggna människokropp, som biter i mitt ben! Och alltid dessa galna människor, dessa olyckliga dårar nakna och blodiga i nattens mörker. Ni kan inte ana, huru det är!... Och ibland undrar jag, om jag inte själf skall bli galen... om jag kanske inte redan är det!

Det hade varit bättre om jag dött därborta!

Och under det att på gatorna i Petersburg, Moskwa, Vilna, Lodz, Batu, under det att i alla de oroliga städerna i hans rike tsaren låter sitt folk slås ihjäl af soldater - så låter han detta ske med soldater i Mandsjuriet.